

Fortum fjernvarme AS
Brynsveien 2
1338 SANDVIKA

Statens forurensningstilsyn
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Att. Atle Nørstebø

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@sft.no
Internett: www.sft.no

Dato: 27.03.2009
Vår ref.: 2006/61 405.14
Deres ref.:
Saksbehandler: Jannicke Øen, telefon: 22 57 36 20

Vedtak om tildeling av klimakvoter til Fortum Fjernvarme AS, virksomhetene Sandvika, Lysaker/Fornebu og Ahus

---

SFT har i medhold av klimakvoteloven besluttet å tildele Fortum Fjernvarme AS sine virksomheter i Sandvika, Lysaker/Fornebu og Ahus henholdsvis 8 205, 7 690 og 14 345 kvoter for perioden 2008 til 2012. Dette utgjør en årlig utdeling av henholdsvis 1 641, 1 538 og 2 869 kvoter til nevnte virksomheter. Den årlige utdelingen gjøres betinget av at virksomhetene ikke er nedlagt og at de har tillatelse etter forurensningsloven § 11 andre ledd. Vedtakene kan påklages til Miljøverndepartementet. Bedriften skal betale et gebyr for utdelingen av kvoter for 2008 og 2009 på kr 6 773,76.

Statens forurensningstilsyn (SFT) viser til deres søknad av 10. oktober 2007 og 2. mars 2009 om tildeling av vederlagsfrie kvoter for perioden 2008 til 2012, samt utfyllende søknad av 16. februar 2009 på bakgrunn av endringene i regelverket. Vi viser også til øvrig korrespondanse.

Sakens bakgrunn

Fortum Fjernvarme AS, heretter omtalt som Fortum Fjernvarme, består av tre selvstendige virksomheter: Sandvika, Lysaker/Fornebu og Ahus. Virksomhetene har hver for seg utslipp av CO₂ fra produksjon av energi med henholdsvis 24,5 MW, 31,1 MW og 25 MW total innfyrt effekt. Ettersom total innfyrt effekt for alle tre virksomheter overstiger 20 MW, faller virksomhetene inn under klimakvoteforskriften § 1-1 bokstav a. Bedriftens utslipp av CO₂ er derfor kvotepliktige.

Reglene for vederlagsfri tildeling av klimakvoter fremgår av lov av 17. desember 2004 nr 99 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteloven) §§ 7 og 8. Tildelingsreglene i loven ble endret 27. februar 2009, på bakgrunn av innvendinger

fra EFTAs overvåkingsorgan (ESA) mot de opprinnelige norske tildelingsreglene. Hovedregelen er at kvoter tildeles på grunnlag av historiske utslippstall i basisårene 1998-2001, jf klimakvoteloven § 8 annet ledd. I henhold til de endrede tildelingsreglene kan det imidlertid tildeles kvoter på grunnlag av vesentlig økning i utslippene etter basisårene, men innen 28. mars 2008. Forutsetningen for dette er at økningen er skjedd som en følge av vesentlige endringer i virksomhetens art eller omfang, jf klimakvoteloven § 8 sjuende ledd. Dersom de vesentlige endringene har funnet sted etter 1. januar 2007, åpner de nye tildelingsreglene for at kvoter kan tildeles på grunnlag av normer, jf klimakvoteloven § 8 fjerde ledd.

En forutsetning for å få tildelt vederlagsfrie kvoter er at bedriften har tillatelse til kvotepliktige utslipp etter forurensningsloven § 11 andre ledd, jf klimakvoteloven § 8 siste ledd. Fortum Fjernvarme AS Sandvika har særskilt tillatelse til kvotepliktige utslipp datert 15. mars 2005 og endret 11. januar 2008. Fortum Fjernvarme AS Fornebu/Lysaker og Ahus har begge tillatelser datert 11. januar 2008.

Bedriftens søknad

Bedriften søker om tildeling av vederlagsfrie kvoter basert på de tre kvotepliktige virksomhetene beskrevet ovenfor. Bedriften søker samlet for alle tre virksomheter.

Søknaden fra Fortum Fjernvarme AS tar utgangspunkt i gjennomsnittlig utslipp av CO₂ etter at vesentlige utvidelser av virksomhetene kontinuerlig har funnet sted i perioden 2002-2007. Økningene i CO₂ -utslipp i perioden er endelige økte volumer og produksjonsomfang som følge av kontinuerlige investeringer og utbygging av fjernvarmeanleggene i de tre virksomhetene, samt økt kundekrets.

I Sandvika har bedriften investert ca 23 millioner kroner i perioden på nytilknytninger, distribusjonsnett, rørfremføring, kundesentraler, varmpumper og kundeinstallasjoner i området. En av kjelene som var i drift i basisperioden, med installert effekt på 10 MW, har blitt skrotet og erstattet av en ny oljekjel på 12 MW i 2007.

På Lysaker/Fornebu har bedriften i større grad gjort grunninvesteringer, blant annet ved utbygging av fjernvarmeanlegget på det gamle flyplassområdet på Fornebu. Bedriften har investert ca 54 millioner kroner i blant annet nye distribusjonsnett og hovedledninger, rørfremføring, kundesentraler, varmpumper og kundeinstallasjoner i perioden.

På Ahus er det bygd et nytt sykehus der varmeanlegget ble satt i kommersiell drift 20. september 2007. Tidligere driftet Staten/Fylkeskommunen energianlegget for bygningsmassen, men for det nye sykehusets del er driften overtatt av Fortum fjernvarme AS. Bedriften har i den forbindelse investert ca 97 millioner kroner i installasjon av to nye energisentraler med varmpumper, oljekjeler, el. kjel og brønnpark. De to nye oljekjelene har en innfyrt effekt på 8 MW og 4,6 MW.

Bedriften søker om 26 568 kvoter for perioden 2008 til 2012. Dette tilsvarer 5 314 kvoter per år i perioden 2008 til 2012.

SFTs vurdering

Tildelingsgrunnlaget

Reglene om vederlagsfri tildeling av klimakvoter fremgår av klimakvoteloven §§ 7 og 8. Hvilke tildelingsregler som skal anvendes for den enkelte virksomhet avhenger av når virksomheten ble igangsatt, eventuelt når virksomheten hadde en vesentlig endring som får betydning for tildelingen.

Dersom det foreligger en vesentlig utslippsøkning som følge av vesentlig endring av virksomhetens art eller omfang etter basisårene 1998 til 2001, er tidspunktet for den vesentlige endringen avgjørende for hvilke tildelingsregler som skal legges til grunn. Dersom den vesentlige endringen har skjedd i perioden 1. januar 2002 til 31. desember 2006 skal tildeling av vederlagsfrie kvoter foretas på bakgrunn av historiske utslippstall i de årene virksomheten har vært i drift etter utvidelsen fant sted. Dersom den vesentlige endringen har funnet sted i perioden 1. januar 2007 til 28. mars 2008 skal tildeling skje på grunnlag av normer for produksjonskapasitet. Dette fremgår av klimakvoteloven § 8 sjuende ledd.

Bedriften hadde i perioden 1998-2001 et gjennomsnittlig kvotepliktig utslipp på 2 194,4 tonn CO₂ per år samlet sett for de tre virksomhetene. I perioden 2002-2007 har produksjonskapasiteten økt betydelig som følge av trinnvis utbygging av fjernvarmenettet med legging av rør, bygging av kundesentraler samt installering av nye kjeler, kombinert med en økt kundekrets. Etter SFTs vurdering har alle Fortums tre virksomheter hatt en vesentlig endring i omfanget etter basisårene 1998-2001. På grunn av den trinnvise utbyggingen i fjernvarmenettet, finner SFT å kunne legge utslippene etter utvidelser i hele perioden 2002-2007 til grunn for tildeling av kvoter til virksomhetene Sandvika og Lysaker/Fornebu.

Endringene innebar at de gjennomsnittelige utslippene av CO₂ i årene 2002-2007 for Sandvika har økt med 137,4 % sammenlignet med basisperioden. For Lysaker/Fornebu er den tilsvarende økningen på 104,5 %. SFT finner at disse to virksomhetene innfrir vilkårene i klimakvoteloven § 8 sjuende ledd for tildeling av vederlagsfrie kvoter på bakgrunn av vesentlige økninger i utslippene som følge av vesentlige endringer i virksomhetens art eller omfang i perioden 1. januar 2002 til 28. mars 2008.

Utvidelsen av virksomheten Ahus ble imidlertid gjennomført i 2007, med igangsetting av anlegget i september 2007. Virksomheten har dermed ikke hatt utslipp i et fullt kalenderår før notifiseringen av den norske tildelingsplanen 28. mars 2008. På denne bakgrunn vurderes Ahus separat etter normtildeling, jf klimakvoteloven § 8 sjuende ledd siste punktum. SFT anser derfor ikke bedriftens opplysninger om kvotepliktige utslipp fra virksomheten Ahus i perioden 2002-2007 som relevante for tildelingen.

Utslipp fra virksomhetene i basisperioden (1998-2001)

Ved vurderingen av bedriftens utslipp i basisperioden, legger SFT vekt på metoder for beregning og måling av utslipp gitt i klimakvoteforskriften. Som hovedregel skal samme beregnings- og målemetodikk benyttes for basisperioden som for perioden 2008 til 2012.

Fortum Fjernvarme hadde i perioden 1998 til 2007 utslipp av CO₂ fra energiproduksjon. De kvotepliktige utslippene kommer fra forbrenning av lett fyringsolje i kjeler ved virksomhetene i Sandvika, Lysaker/Fornebu og Ahus fra følgende utslippskilder:

Kjeler i Sandvika	Merknad
Oljekjel 1 (10 MW)	Vraket i 2006
Oljekjel 2 (10 MW)	
Oljekjel 3 (2,5 MW)	
Oljekjel 4 (12 MW)	Installert 2007

Kjeler på Lysaker/Fornebu	Merknad
Oljekjel 1/2 (6,3 MW)	
Oljekjel 2 (3,2 MW)	
Oljekjel 3 (2,3 MW)	
Oljekjel 4 (9,3 MW)	Installert i 1998
Oljekjel 5 (10 MW)	Installert i 2000

Kjeler på Ahus	Merknad
Dampkjel 1 (6,2 MW)	
Dampkjel 2 (6,2 MW)	
Oljekjel 1 (8 MW)	Installert høst 2007
Oljekjel 2 (4,6 MW)	Installert høst 2007

De årlige utslippene av CO₂ beregnes ut fra ligning 1 oppgitt i klimakvoteforskriften vedlegg 2A:

$$CO_2\text{-utslipp} = \text{Aktivitetsdata} * \text{utslippsfaktor} * \text{oksidasjonsfaktor}$$

Aktivitetsdata er innfyrt mengde lett fyringsolje oppgitt i liter. Med grunnlag i HMS datablad fra leverandøren av fyringsolje, har bedriften lagt til grunn en tetthetsfaktor på 0,85 for omregning fra liter til tonn.

Utslippsfaktor for lett fyringsolje er standard utslippsfaktor som oppgitt i klimakvoteforskriften vedlegg 1.

Oksidasjonsfaktor er standard faktor på 1, oppgitt i klimakvoteforskriften.

Bedriften har oppgitt følgende årlige utslipp i basisperioden (1998-2001):

År	Utslipp av CO ₂ (tonn)	Gjennomsnittlig utslipp 1998-2001 (tonn)
1998	2 794,6	2 194,4
1999	2 731,8	
2000	591,5	
2001	2 659,6	

For en detaljert oversikt over fordelingen av kvotepliktige utslipp på de forskjellige virksomhetene, se vedlegg.

Fortum Fjernvarme Sandvika og Lysaker/Fornebu

Bedriften har oppgitt følgende utslippskilder, aktivitetsdata og utslippsfaktorer i perioden 2002-2007 som grunnlag for beregning av gjennomsnittlig CO₂-utslipp:

2002				
Utslippskilde	Type aktivitetsdata	Mengde aktivitetsdata (tonn)	Utslippsfaktor (tonn CO ₂ /tonn)	Utslipp av CO ₂ (tonn)
Sandvika	Lett fyringsolje	412	3,17	1 306
Lysaker/Fornebu	Lett fyringsolje	546	3,17	1 730,8
CO₂-utslipp i 2002				3 036,8

2003				
Utslippskilde	Type aktivitetsdata	Mengde aktivitetsdata (tonn)	Utslippsfaktor (tonn CO ₂ /tonn)	Utslipp av CO ₂ (tonn)
Sandvika	Lett fyringsolje	607	3,17	1 924,2
Lysaker/Fornebu	Lett fyringsolje	689	3,17	2 184,1
CO₂-utslipp i 2003				4 108,3

2004				
Utslippskilde	Type aktivitetsdata	Mengde aktivitetsdata (tonn)	Utslippsfaktor (tonn CO ₂ /tonn)	Utslipp av CO ₂ (tonn)
Sandvika	Lett fyringsolje	682	3,17	2 161,9
Lysaker/Fornebu	Lett fyringsolje	448	3,17	1 420,2
CO₂-utslipp i 2004				3 582,1

2005				
Utslippsskilde	Type aktivitetsdata	Mengde aktivitetsdata (tonn)	Utslippsfaktor (tonn CO ₂ /tonn)	Utslipp av CO ₂ (tonn)
Sandvika	Lett fyringsolje	405	3,17	1 283,8
Lysaker/Fornebu	Lett fyringsolje	463	3,17	1 467,7
CO₂-utslipp i 2005				2 751,6

2006				
Utslippsskilde	Type aktivitetsdata	Mengde aktivitetsdata (tonn)	Utslippsfaktor (tonn CO ₂ /tonn)	Utslipp av CO ₂ (tonn)
Sandvika	Lett fyringsolje	649	3,17	2 057,3
Lysaker/Fornebu	Lett fyringsolje	978	3,17	3 100,3
CO₂-utslipp i 2007				5 157,6

2007				
Utslippsskilde	Type aktivitetsdata	Mengde aktivitetsdata (tonn)	Utslippsfaktor (tonn CO ₂ /tonn)	Utslipp av CO ₂ (tonn)
Sandvika	Lett fyringsolje	815	3,17	2 583,5
Lysaker/Fornebu	Lett fyringsolje	221	3,17	700,6
CO₂-utslipp i 2007				3 284,1

SFT finner å kunne legge ovennevnte aktivitetsdata og faktorer til grunn ved beregning av virksomhetene Sandvika og Lysaker/Fornebu sine utslipp i perioden 2002 til 2007. Bedriften har med dette hatt et utslipp på 21 920,6 tonn CO₂ i perioden 2002 til 2007. Dette gir et gjennomsnittlig utslipp på 3 653,4 tonn CO₂ per år. Mindre avvik fra tall oppgitt i søknaden av 16. februar 2009 skyldes avrundinger.

På bakgrunn av opplysninger i søknadene av 10. oktober 2007 og 2. mars 2009, samt øvrig korrespondanse, finner SFT at det er et tilstrekkelig dokumentert grunnlag for å kunne tildele Fortum Fjernvarmes virksomheter Sandvika og Lysaker/Fornebu kvoter på grunnlag av utslippene etter utvidelser i hele perioden 2002-2007, jf klimakvoteloven § 8 sjuende ledd. SFT legger utslippene i perioden 2002-2007 til grunn for beregning av vederlagsfrie kvoter for perioden 2008-2012.

Det følger av klimakvoteloven § 8 annet ledd at de kvotepliktige landbaserte virksomhetene skal tildeles vederlagsfrie kvoter tilsvarende 87 prosent av sine utslipp fra energiproduksjon. En kvote gir rett til utslipp av ett tonn CO₂. Dette gir følgende

beregning av tildelte vederlagsfrie kvoter for virksomhetene Sandvika og Lysaker/Fornebu for perioden 2008 til 2012:

	Utslipp fra energiproduksjon Sandvika	Utslipp fra energiproduksjon Lysaker/Fornebu
Gjennomsnittlig årlig utslipp i perioden 2002 til 2007	1 886,2	1 767,3
Tildelingsandel	87 %	87 %
Tildelt kvotemengde per år i perioden 2008 til 2012	1 641	1 538
Tildelt kvotemengde for perioden 2008 til 2012	8 205	7 690

Fortum Fjernvarme Ahus

De kvotepliktige utslippene fra Fortum Fjernvarme Ahus har i perioden 2002-2007 økt med 358,2 % i forhold til basisperioden som følge av investering i to nye energisentraler. Utvidelsen ble imidlertid gjennomført i september 2007, da en lokal energisentral knyttet til sykehuset Ahus ble satt i drift. Virksomheten har dermed ikke hatt utslipp i et fullt kalenderår før notifiseringen av den norske tildelingsplanen 28. mars 2008. Det følger av klimakvoteloven § 8 sjuende ledd siste punktum at for virksomheter som har hatt en vesentlig endring med dertil hørende vesentlig utslippsøkning i tidsrommet mellom 1. januar 2007 og 28. mars 2008 skal tildeling av vederlagsfrie kvoter foretas på grunnlag av normer.

Det er i klimakvoteloven ikke fastsatt normer for tildeling til fjernvarmevirksomheter. I § 8 femte ledd er det imidlertid gitt hjemmel til å fastsette ytterligere normer. Lastfaktor og driftstid for lokale energisentraler er fastsatt i klimakvoteforskriften § 4-6, innført ved forskriftsendring 24. mars 2009. Det fremgår her at normtildeling for lokale energisentraler skal foretas ved å benytte relevante formler i klimakvoteloven § 8 fjerde multiplisert med en lastfaktor på 0,25. Den relevante formelen i dette tilfellet er formelen for produksjon av varme i § 8 fjerde ledd bokstav b. Lastfaktoren er begrunnet i at slike energisentraler typisk ikke utnytter den fulle kapasiteten i anlegget gjennom hele året. Normert driftstid for denne typen anlegg er i forskriften satt til 3 000 timer.

For Ahus gir dette gir følgende beregning:

$$\text{Kvoter} = ((180 \text{ tonn CO}_2/\text{GWh} * 25 \text{ MW} * 3000 \text{ timer} * 0,85) / 1 000) * 0,25 = 2 868,75$$

Oppsummering tildeling til alle tre virksomheter

Basert på ovenstående beregninger tildeler SFT Fortum Fjernvarme AS følgende til de tre virksomhetene Sandvika, Lysaker/Fornebu og Ahus:

	Tildeling for hver virksomhet per år	Tildeling for hver virksomhet i perioden 2008-2012
Kvoter for virksomhet Sandvika	1 641	8 205
Kvoter for virksomhet Lysaker	1 538	7 690
Kvoter for virksomhet Ahus	2 869	14 345
Totalt	6 048	30 240

Avvik mellom bedriftens søknad om vederlagsfrie kvoter og tildelte kvoter skyldes ulik avrunding, senere korrespondanse med bedriften, samt at tildelingen til Ahus er beregnet på grunnlag av normer.

Dersom virksomheten endrer metode for beregning og måling av kvotepliktige utslipp i perioden 2008 til 2012, vil dette ikke medføre at tildelt kvotemengde endres.

Årlig utdeling forutsetter at den kvotepliktige virksomheten ikke er nedlagt og at den har tillatelse til kvotepliktige utslipp etter forurensningsloven § 11 andre ledd. Dette vil bli vurdert individuelt for de tre kvotepliktige enhetene, Sandvika, Fornebu/Lysaker og Ahus.

Konklusjon

SFT tildeler med dette Fortum Fjernvarme AS sine virksomheter i Sandvika, Lysaker/Fornebu og Ahus henholdsvis 8 205, 7 690 og 14 345 kvoter for perioden 2008 til 2012. Dette utgjør en årlig utdeling av 1 641, 1 538 og 2 869 kvoter til hver virksomhet. Totalt utgjør dette 30 240 kvoter for perioden 2008 til 2012, med en årlig utdeling av 6 048 kvoter til bedriften. Den årlige utdelingen av kvoter til det enkelte kvotepliktige fjernvarmeanlegget, gjøres betinget av at den enkelte virksomheten ikke er nedlagt og at den har tillatelse etter forurensningsloven § 11, jf klimakvoteloven § 8 siste ledd.

SFT gjør for øvrig oppmerksom på plikten til å gi melding til SFT dersom den enkelte virksomheten forventer å ha eller har hatt lengre driftsstans eller er besluttet nedlagt, jf klimakvoteloven § 10.

Utdeling av kvoter og orientering om gebyr

Kvotene for 2008 vil, i tillegg til kvotene for 2009, bli utdelt i månedsskiftet mars/april 2009. Kvotene vil bli utdelt på bedriftens konto i kvoteregisteret.

Det gjøres oppmerksom på krav om gebyr for utdeling av kvoter. I henhold til klimakvoteforskriften § 5-1 skal det betales et gebyr på 56 øre pr. kvote til statskassen.

Bedriften skal betale et gebyr på kr 6 773,76 for kvoter for 2008 og 2009. Faktura med gebyr for utdeling av kvotene for 2008 og 2009 vil bli ettersendt.

Klage

Vedtakene om tildeling av kvoter kan påklages til Miljøverndepartementet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til SFT. En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. SFT eller Miljøverndepartementet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til SFT. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil SFT også kunne gi på forespørsel.

Med hilsen

Erling Espolin Johnson
prosjektleder

Jannicke Øen
rådgiver

Vedlegg: Bedriftens utslipp i perioden 1998-2001

Kopi til: Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Bærum kommune